

**OPIS PROGRAMU KSZTAŁCENIA
W SZKOLE DOKTORSKIEJ UNIWERSYTETU KAZIMIERZA WIELKIEGO**

OPIS PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu	Metodologia badań naukowych
Typ zajęć	przedmiot specjalistyczny
Dziedzina nauk	nauki humanistyczne
Dyscyplina nauki	językoznawstwo
Rok akademicki	2021/2022
Tytuł /stopień naukowy Imię i nazwiskoprowadzącego przedmiot	prof. dr hab. Andrzej Dyszak
Liczba godzin dydaktycznych	30
Forma zajęć dydaktycznych	wykład
Rygor zaliczenia	egzamin
Język wykładowy	polski
Ramowe efekty uczenia się (8 PRK)	<ul style="list-style-type: none"> • zna i rozumie metodologię badań naukowych • zna i rozumie w stopniu umożliwiającym rewizję istniejących paradygmatów – światowy dorobek, obejmujący podstawy teoretyczne oraz zagadnienia ogólne i wybrane zagadnienia szczegółowe – właściwe dla danej dyscypliny naukowej lub artystycznej • zna i rozumie główne tendencje rozwojowe dyscyplin naukowych lub artystycznych, w których odbywa się kształcenie
SZCZEGÓŁOWY OPIS ZAJĘĆ	
Szczegółowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji efektów uczenia się
<ul style="list-style-type: none"> • zna i rozumie metodologię ogólną nauki, ma pogłębioną wiedzę na temat specyfiki nauk humanistycznych w systemie nauk, ma świadomość naukotwórczej roli metody i rozumie wagę doboru kryteriów naukowego poznania dla rzetelności i reprezentatywności prowadzonych badań • zna i rozumie metodologię językoznawstwa i jego poszczególnych działów, wykazuje się pogłębioną wiedzą szczegółową w zakresie wybranej przez siebie metodologii badań językoznawczych, ma podstawową wiedzę na temat różnorodności paradygmatów badawczych współczesnego językoznawstwa, ma uporządkowaną wiedzę w zakresie aparatu pojęciowego i terminologicznego różnych metodologii językoznawczych • zna i rozumie główne kierunki rozwoju metod badawczych w językoznawstwie wewnętrznym i zewnętrznym, zna i rozumie zaawansowane metody analizy, interpretacji i problematyzowania zjawisk językowych 	aktywny udział na zajęciach, rozmowa egzaminacyjna
TREŚCI PROGRAMOWE REALIZOWANE PODCZAS ZAJĘĆ	
Metody badań naukowych. Paradygmaty naukowe Podział nauk. Nauki humanistyczne Miejsce językoznawstwa wśród nauk. Związki językoznawstwa z innymi naukami Przedmiot i zadania językoznawstwa Działy językoznawstwa. Paradygmaty językoznawcze Klasyfikacja i typologia języków	

<p>Ewolucja języka Język mówiony a język pisany. Język a tekst Metalingwistyka Metodologia generatywizmu Metodologia semantycznego opisu wyrażen językowych Metodologiczne podstawy współczesnej leksykografii Metodologia językoznawstwa pragmatycznego Językoznawstwo korpusowe, statystyczne i komputerowe Elektroniczne zasoby językowe w pracy językoznawcy</p>	
Metody dydaktyczne i techniki kształcenia	<p>Metody podające – wykład informacyjny, pokaz multimedialny Metody problemowe – wykład konwersatoryjny</p>
Kryteria oceniania	<ul style="list-style-type: none"> • na ocenę dostateczną doktorant zna podstawowe metody badawcze stosowane w nauce, zna szkoły badań językoznawczych oraz metodologię badań w zakresie językoznawstwa • na ocenę dobrą doktorant zna podstawowe metody badawcze stosowane w nauce, zna szkoły badań językoznawczych oraz metodologię badań w zakresie językoznawstwa, potrafi wybrać metody i techniki badawcze stosowane podczas opracowania szczegółowych zagadnień z zakresu językoznawstwa • na ocenę bardzo dobrą doktorant zna podstawowe metody badawcze stosowane w nauce, zna szkoły badań językoznawczych oraz metodologię badań w zakresie językoznawstwa, potrafi wybrać metody i techniki badawcze stosowane podczas opracowania szczegółowych zagadnień z zakresu językoznawstwa, dokonuje porównań i oceny poznanych metodologii i metod badawczych
Forma i warunki zaliczenia (forma weryfikacji efektów uczenia się)	<p>egzamin ustny</p>
Literatura podstawowa	<p>Ajdukiewicz K., Metodologiczne typy nauk, (w:) Tenże, Język i poznanie 1, Warszawa 1985. Bańko M., Między definicją naukową a potoczną, (w:) Tenże, Z pogranicza leksykografii i językoznawstwa, Warszawa 2001. Bobrowski I., Językoznawstwo racjonalne. Z zagadnień teorii językoznawczej i metodologii opisów gramatycznych, Kraków 1993. Bogusławski A., O pojęciu wyjaśniania i wyjaśnianiu w lingwistyce, „Biuletyn Polskiego Towarzystwa Językoznawczego”, z. XL 1983, s. 45-51. Chalmers A.F., Czym jest to, co zwiemy nauką?, Wrocław 1993; rozdziały VIII, IX (s. 121-148). Kaleta Z., Kierunki i metodologia badań. Terminologia, (w:) Polskie nazwy własne, red. E. Rzetelska-Feleszko, Warszawa – Kraków 1998. Kmita J., Wykłady z logiki i metodologii nauk. Warszawa 1977. Kotarbiński T., Elementy teorii poznania, logiki formalnej i metodologii nauk, Wrocław 1961, aneks: rozdziały 6, 7 (s. 515-535). Kuhn T.S., Struktura rewolucji naukowych, tłum. H. Ostromecka, Warszawa 2001. Pawłowski T., Tworzenie pojęć w naukach humanistycznych, Warszawa 1986, wyd. 2; rozdziały 1, 2 (s. 9-53). Popper K. R., Logika odkrycia naukowego, Warszawa 1977. Stalmaszczyk P. (red.), Metodologie językoznawstwa. Filozoficzne i empiryczne problemy w analizie języka, Łódź 2010. Stalmaszczyk P. (red.), Metodologie językoznawstwa. Od genu języka do dyskursu, Łódź 2011. Stalmaszczyk P. (red.), Metodologie językoznawstwa. Podstawy teoretyczne, Łódź 2006. Stalmaszczyk P. (red.), Metodologie językoznawstwa. Współczesne tendencje i kontrowersje, Kraków 2008. Stalmaszczyk P., Metodologie językoznawstwa. Ewolucja języka. ewolucja teorii językoznawczych, Łódź 2013.</p>
Literatura uzupełniająca	<p>Apresjan J., Semantyka leksykalna, Warszawa 2000, rozdz. II.</p>

Austin J., *Performatywy i konstatacje*, (w:) *Brytyjska szkoła analityczna*, Warszawa 1974.

Bartmiński J., *Definicja kognitywna jako narzędzie opisu konotacji*, (w:) *Tenże, Konotacja*, Lublin 1988.

Biolik M. (red.), *Metodologia badań onomastycznych*, Olsztyn 2003.

Bobrowski I., *Zaproszenie do językoznawstwa*, Kraków 1998.

Bogusławski A., *O proporcjonalności w języku i jej warunkach*, (w:) *Językoznawstwo synchroniczne i diachroniczne*, red. J. Sambor, J. Linde-Usiekniewicz, R. Huszcza, Warszawa 1993, s. 59-75.

Buhler K., *Teoria języka. O językowej funkcji przedstawiania*, Kraków 2004; paragraf 14 (s. 225-245).

Chruszczewski P., *Wybrane propozycje metodologiczne językoznawstwa antropologicznego*, (w:) P. Stalmaszczyk, *Metodologie językoznawstwa. Ewolucja języka, ewolucja teorii językoznawczych*, Łódź 2013.

Furdal A., *Językoznawstwo otwarte*. Wrocław – Warszawa – Kraków 2000.

Grzegorzczkowska R., *Wstęp do językoznawstwa* Warszawa 2007.

Kiklewicz A., *Aspekty teorii względności lingwistycznej*, Olsztyn 2007.

Klemensiewicz Z., *Jak charakteryzować język osobniczy?* (w:) *Tenże, W kręgu jęz. artystycznego i literackiego*. Warszawa 1961.

Metodologia językoznawstwa diachronicznego, Warszawa 2004.

Milewski T., *Teoria, typologia i historia języka*, Kraków 1993.

Piasecki M., *Cele i zadania lingwistyki informatycznej*, (w:) P. Stalmaszczyk (red.), *Metodologie językoznawstwa. Współczesne tendencje i kontrowersje*, Kraków 2008.

Polanski K. (red.), *Encyklopedia językoznawstwa ogólnego*, Wrocław – Warszawa – Kraków 1999.

Popper K., *Mit schematu pojęciowego: w obronie nauki i racjonalności*, tłum. B. Chwedeńczuk, Warszawa 1997.

Saussure F. de, *Kurs językoznawstwa ogólnego*, tłum. K. Kasprzyk, Warszawa 1991.

Saussure F. de, *Szkice z językoznawstwa ogólnego*, Warszawa 2004.

Such J., *Problemy weryfikacji wiedzy*, Warszawa 1975; rozdział II (s. 74-128).

Urbańczyk S., Kucała M. (red.), *Encyklopedia języka polskiego*, Wrocław 1999.

Wąsik Z., *Semiotyczny paradygmat językoznawstwa. Z zagadnień metodologicznego statusu lingwistycznych teorii znaku i znaczenia*, Wrocław 1987.

Zgółka T., *Zasada konwencjonalności języka a procedury eksplanacyjne w lingwistyce*, (w:) *Struktura logiczna rozumowań lingwistycznych*, red. J. Pogonowski, T. Zgółka, Poznań 1990, s.151-178.

Życiński J., *Język i metoda*, Kraków 1983.

*niepotrzebne skreślić